

سوالات درس دوم : پایه های آوایی

سوالات درس دوم طراح سوالات : حسن اصغری - سراب

پرسش های تشریحی درس دوم

- ۱- به هر یک از خانه ها در یک بیت که برش آوایی ایجاد کرده اند، پایه یا.....می گویند. ۰/۲۵
- ۲- وزن شعر در حقیقت حاصل چینش به سامان چه عنصری است؟ ۰/۲۵
- ۳- وزن از توالی چند.....تولید می شود که برای موزون کردن نوای موسیقی کلام به کار می رود. ۰/۲۵
- ۴- پایه ی آوایی سوم را در مصراع " که عشق از پرده ی عصمت برون آرد زلیخا را" مشخص کنید. ۰/۲۵
- ۵- مصراع "اسیرش نخواهد رهایی ز بند" چند پایه ی آوایی دارد؟ ۰/۲۵
- ۶- پایه ی آوایی دوم را در مصراع " بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم" به خط عروضی بنویسید. ۰/۲۵
- ۷- برابر پایه ی آوایی (دلم را) در مصراع دوم بیت زیر کدام است؟ ۰/۲۵
مرنجان دلم را که این مرغ وحشی
ز بامی که برخاست مشکل نشیند
- ۸- پایه ی آوایی پایان مصراع "دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا" کدام است؟ ۰/۲۵
الف) آ ش کا را   ب) ش کا را
- ۹- واژه ی " دل انگیز " را یک بار با حذف همزه و بار دیگر بدون حذف همزه بخوانید و به خط عروضی بنویسید. ۰/۵
الف) با حذف همزه :   ب) بدون حذف همزه:
- ۱۰- در مصراع " آتش عشق است کاندر نی فتاد" مصوت های بلند در کدام هجاها قرار دارد؟ شماره ی هجا را بنویسید. ۰/۵
- ۱۱- در مصراع " دلبر جانان من برد دل و جان من" پایه های آوایی یکم و چهارم را مشخص کنید. ۰/۵
- ۱۲- در مصراع "چه سازم به خاری که در دل نشیند" با ذوق خود برای پایه ی آوایی سوم، پایه ی آوایی مناسبی تولید کنید و بنویسید. ۰/۵
چه سازم / ب خاری / ..... / ن شی ند

گروه زبان و ادبیات فارسی استان اذربایجان شرقی ۰۷-۹۶

۱۳- مرز پایه های آوایی مصراع "که دردت مرهم جان می نماید" را مشخص کنید. ۰/۵

۱۴- پایه های آوایی دوم و سوم مصراع زیر را پیدا کنید. ۰/۵

او می رود دامن کشان من زهر تنهایی چشان

او می ر ود /...../...../ها یی چ شان

۱۵- پایه های آوایی مصراع "سینه خواهم شرحه شرحه از فراق" را مشخص کنید. ۰/۷۵

۱۶- پایه های آوایی مصراع "که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکل ها" را در جای خود بنویسید. ۰/۷۵

/...../...../ مو د و ول

۱۷- با خوانش درست بیت زیر، مرز پایه های آوایی مصراع نخست آن را مشخص کنید و هر پایه را در خانه ی

خود قرار دهید. ۰/۷۵

تا دل هرزه گرد من رفت به چین زلف او

زان سفر دراز خود عزم وطن نمی کند

/...../...../ ز گر دِ من

۱۸- در مصراع "به دنبال محمل چنان زار گریم" هجای پنجم، هشتم و دهم را پیدا کنید. ۰/۷۵

۱۹- مرز پایه های آوایی مصراع "سلسله ی موی دوست حلقه ی دام بلاست" را مشخص کنید. ۱

۲۰- واژه های زیر را به خط عروضی بنویسید. ۱

الف) خواهرانه   ب) سجّاده ها   پ) مؤذّن   ت) خورشید

پاسخنامه ی پرسش های تشریحی درس دوم علوم و فنون ادبی ۲:

۱- رکن عروضی

۲- پایه های آوایی یا ارکان عروضی

۳- ضرب آهنگ

۴- ب ر و ن ا رد

۵- چهار

۶- ب ر ف شانی

۷- ک بر خا

۸- ب(ش) کا را

۹- با حذف همزه: د لن گیز

بدون حذف همزه: دل ان گیز

۱۰- هجای یکم (آ) ، هجای یازدهم (تاد)

۱۱- پایه ی آوایی یکم: دل ب ر جا

پایه ی آوایی چهارم: جان من

۱۲- هر پایه ی آوایی سه هجایی مناسب

مثل: به قلبم، خرامان، که بر جان

۱۳- ک در دت مر/ه م جان می/ان ما ید

۱۴- دوم: دا من ک شان

سوم: من زه ر تن

۱۵- سی ن خا هم/شرح شرح/از ف راق

۱۶- پایه ی اول: ک عش قا سان

پایه ی سوم: و لی اف تا

پایه ی چهارم: د مش کل ها

۱۷- پایه ی اول: تا د ل هر

پایه ی سوم: رف ت ب چی

پایه ی سوم: ن زل ف او

۱۸- هجای پنجم: مح هجای هشتم: نان هجای دهم: ر

۱۹- سل س ل ی / موی دوست حل ق ی دا / م ب لاست

۲۰- الف: خاهران ب: سجادهها پ: مءذنین ت: خورشید

طراح سوالات: حسن اصغری - سراب

پرسش های چهار گزینه ای درس دوم علوم و فنون ادبی ۲:

۱- کدام گزینه، پایه ی آوایی مناسب از جهت وزن برای جای خالی در مصراع زیر نیست؟
« بنازم به بزم..... که آنجا »

الف) نگاهت (ب) - حکایت (ج) بیا ای (د) کنارت

۲- پایه های آوایی کدام گزینه کمتر است؟

الف) دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا

ب) اسیرش نخواهد رهایی ز بند

ج) مرا عهدی است با جانان که تا جان در بدن دارم.

د) الهی آتش عشقت به جان زن

۳- کدام گزینه برای جاهای خالی در بیت زیر مناسب است ؟

« مدامم مست می دارد نسیم جعد گیسویت

خرابم می کند..... فریب..... جادویت»

الف) U --- (ب) U --- (ج) U - - (د) U - - -

۴- با توجه به مصراع زیر، کدام گزینه درست نیست؟

« به نازی که لیلی به محمل نشیند »

الف) هجای پنجم / کوتاه (ب) هجای نهم / بلند

ج) هجای چهارم / کوتاه (د) هجای یازدهم / بلند

۵- در خط عروضی مصراع زیر ، املای چند هجا تغییر می یابد؟

« قدّ خمیده ی ما سهلت نماید اما »

الف) ۲ (ب) ۳ (ج) ۴ (د) ۱

۶- مرز پایه های آوایی مصراع زیر در کدام گزینه درست مشخص شده است؟

« بیا ای ساقی گلرخ بیاور باده ی رنگین »

الف) ب یا ای / ساقی گل رخ / ب یا ور با / د ی رن گین

ب) ب یا ای سا / قی ی گل / رخ ب یا ور / با دی رن گین
ج) ب یا ای سا / قی ی گل / رخ / ب یا ور با / دی رن گین
د) ب یا ای سا / قی ی گل / رخ ب یا ور / با دی رن گین

۷- هجای کدام گزینه برای هجاهای شماره ی ۳، ۶، ۱۰ و ۱۴ در مصراع زیر از جهت وزن، مناسب است؟
« دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا »

الف) ر/با/م/در
ب) ره/سی/ن/کم
ج) م/را/بو/ز
د) خ/ان/ت/را

۸- با توجه به مصراع زیر کدام گزینه درست نیست؟

« به دنبال محمل چنان زار گریم »

الف) چهار پایه ی آوایی دارد.
ب) در مجموع، ۲۱ هجا دارد.
ج) هجای سوم با هجای نهم برابر نیست.
د) هجای چهارم و هجای دهم، هر دو کوتاه است.

۹- با توجه به مصراع زیر کدام گزینه درست است؟

« دلبر جانان من برد دل و جان من »

الف) رکن سوم، چهارهجایی نیست.
ب) رکن دوم چهارهجایی است.
ج) رکن دوم با رکن سوم برابر است.
د) رکن دوم با رکن چهارم برابر است

۱۱- با توجه به خط عروضی مصراع زیر چند غلط وجود دارد؟

« از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی »

از این باد ار م دد خوا هی چ را غ دل بر اف رو زی

الف) ۳   ب) ۶   ج) ۵   د) ۴

۱۱- تعداد هجاهای کدام گزینه با تعداد هجاهای مصراع زیر برابر است؟

« دل می رود ز دستم صاحب‌دلان خدا را »

الف) محمل بدار ای ساربان تندی مکن با کاروان
ب) به نام خداوند جان و خرد
ج) بُرد دل و جان من دلبر جانان من
د) شکارش نجوید خلاص از کمند

۱۲ - کدام گزینه نادرست است؟

- الف (پایه های آوایی، همان ارکان عروضی اند
 ب (وزن از توالی چند ضرب آهنگ تولید می شود
 ج (وزن شعر در حقیقت حاصل چینش نابه سامان پایه های آوایی هستند
 د (هر پایه ی آوایی حداکثر چهار هجا دارد

۱۳- در مصراع زیر چند مصوت کوتاه وجود دارد

« هر که محرابش تو باشی سر ز خلوت برنیارد »

- الف (۱۲   ب (۱۰   ج (۱۱   د (۹

۱۴- در مصراع زیر شماره های هجایی مصوت های بلند در کدام گزینه درست آمده است؟

« و آن دل که با خود داشتم با دلستانم می رود »

- الف (۱، ۴، ۶، ۹، ۱۲، ۱۴   ب (۱، ۳، ۵، ۷، ۱۱، ۱۴

- ج (۲، ۳، ۶، ۸، ۱۰، ۱۳   د (۱، ۴، ۶، ۸، ۱۲، ۱۴

۱۵- مرز پایه های آوایی کدام گزینه درست نیست؟

- الف (ای خش م نا/ دی های ت / در باغ شا / دی های ت
 ب (ف لک را سق/ ف بش کا فی / م طر حی نو/ درن دا زیم
 ج (در ه وا یت/ بی ق را رم/ روزُ شب
 د (د لم را / داغ عش قی / برج بین نه

پاسخنامه ی پرسش های چهارگزینه ای درس دوم فنون ۲:

۱ (۱۳)	۳ (۱)
۱ (۱۴)	۴ (۲)
۴ (۱۵)	۲ (۳)
	۱ (۴)
	۲ (۵)
	۳ (۶)
	۱ (۷)
	۳ (۸)
	۴ (۹)
	۲ (۱۰)
	۳ (۱۱)
	۳ (۱۲)